17 listopada 2019

Demencja z powodu choroby Alzheimera jak rozpoznać chorobę?

Choroba Alzheimera (ang. Alzheimers Disease – AD) jest najczęstszą przyczyną demencji na świecie. Typowe objawy to dominujące deficyty funkcji poznawczych, a zwłaszcza pamięci, zaburzenia zachowania, problemy z mową oraz narastające trudności w codziennym funkcjonowaniu.

Demencja a choroba Alzheimera

Demencja (inaczej otępienie) nie jest jednostką chorobową samą w sobie – jest stanem klinicznym i oznacza nabyte, nieodwracalne i postępujące w czasie pogorszenie w zakresie funkcji poznawczych, głównie pamięci oraz procesów językowych (np. problemy z mową) oraz myślenia.

Często dochodzi również do rozpadu osobowości oraz nasilonych zmian nastroju.

Proces demencji jest rozciągnięty w czasie, pacjenci na początku choroby bardzo często nie ujawniają żadnych trudności. Później pojawiają się subiektywnie odczuwane zaburzenia pamięci, dalej obiektywnie zauważane przez otoczenie łagodne zaburzenia poznawcze, które przez kolejne miesiące i lata znacznie postępują i przechodzą w pełnoobjawową fazę, którą określamy demencją.

Na świecie żyje 15-21 milionów osób z chorobą Alzheimera. W Polsce liczba osób z otępieniem sięga 500 tysięcy, w większości jest to choroba Alzheimera. Szacuje się, że liczba osób z otępieniem w 2010 roku wynosiła około 35,6 mln, a do roku 2030 wzrośnie do 65,7 mln.

Alzheimer – jakie są czynniki ryzyka?

Jednym z głównych i bezspornych czynników ryzyka zachorowania na chorobę Alzheimera jest wiek. Zachorowalność na Alzheimera u osób między 65. a 85. rokiem życia podwaja się mniej więcej co 5 lat. Istnieją również doniesienia, że czynnikiem ryzyka choroby Alzheimera jest także stwierdzenie innego przypadku tej choroby w rodzinie, wówczas ryzyko zachorowania wzrasta dwukrotnie. Na podstawie badań odnośnie czynników ochronnych w chorobie Alzheimera ustalono, że im więcej lat nauki, tym wolniej rozwijają się objawy, a przebieg choroby jest znacznie łagodniejszy – mówimy wówczas o tak zwanej „rezerwie poznawczej". Uboga aktywność ruchowa, samotne życie, brak kontaktów towarzyskich czy rodzinnych wydaje się także sprzyjać rozwojowi Alzheimera. Do czynników ryzyka zaliczamy również takie choroby jak: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, otyłość i

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

depresja.

Objawy Alzheimera

Głównym i pierwszym objawem choroby Alzheimera są zaburzenia pamięci, głownie bieżącej, która często jest również określana jako „pamięć świeża". Jest to niezdolność do zapamiętywania nowych informacji. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest uszkodzenie hipokampów, czyli struktur mózgowych odpowiedzialnych za utrwalenie bieżących informacji.

Zaburzenia tak zwanej „pamięci świeżej" w chorobie Alzheimera, najczęściej są zauważane w pierwszej kolejności przez osoby towarzyszące choremu w codziennym funkcjonowaniu.

Opiekunowie osób starszych najczęściej zgłaszają następujące problemy:

- Wielokrotne dopytywanie się o tę samą informacje pomimo uzyskania odpowiedzi,
- Kilkukrotne powtarzanie tych samych informacji lub czynności (np. opłacenie rachunku telefonicznego kilka razy w ciągu miesiąca),
- Niepamiętanie o wcześniejszych ustaleniach i terminach,
- Mylenie dat, imion i nazwisk znajomych,
- Porzucenie zainteresowań,
- Wycofanie się z aktywności,
- Nieumiejętność poradzenia sobie ze skomplikowanymi pracami domowymi,
- Zaniedbania w wyglądzie,
- Zaniedbania higieniczne.
- Sam pacjent bardzo często nie zauważa problemu i najczęściej bagatelizuje swoje trudności. W sytuacji, gdy stawia się u lekarza specjalisty, zapytany o problem z jakim się zgłasza mówi, że rodzina nalegała i dlatego tu jest.

Pamiętajmy również, że wyżej wymienione objawy Alzheimera mogą przypominać zaburzenia depresyjne, ale najczęściej są one przejawem typowej dla choroby apatyczności, bez odczuwania smutku. Istotnym problemem w rozpoznawaniu Alzheimera jest niezauważony początek choroby oraz zrzucanie zaburzeń pamięci na wiek, co niestety jest stereotypem, ponieważ chorują coraz to młodsze osoby.

Diagnoza: Alzheimer – i co dalej?

Bardzo często, zwłaszcza u pacjentów, którym przez cały czas towarzyszy inna osoba (najczęściej współmałżonek, który wykonuje bardziej skomplikowane czynności, załatwia wszelkie sprawy związane z prowadzeniem domu) objawy choroby mogą nie być dostrzeżone. Nagłe wydarzenia, takie

jak poważna infekcja, pobyt w szpitalu, silny stres, śmierć bliskiej osoby mogą doprowadzić do dekompensacji stanu i wówczas choroba ujawnia się w pełnym obrazie, co powoduje bardzo często szok u osoby towarzyszącej, która wcześniej nic nie widziała.

W sytuacji rozpoznania u pacjenta objawów choroby Alzheimera – na którą mimo postępu medycyny nie wynaleziono skutecznego leku, kluczowe jest zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobą starszą. Odpowiednia wiedza, obycie i troska to podstawa dobrej opieki nad podopiecznym z otępieniem.

Bibliografia:

- Barcikowska M. Choroba Alzheimera — rozpoznawanie. W: Diagnostyka i leczenie chorób otępiennych. Rekomendacje ekspertów Polskiego Towarzystwa 2. Alzheimerowskiego. 2012, Medisfera, Otwock, p. 68–91.
- Suida J, Opala G. Diagnostyka różnicowa otępienia. W: Diagnostyka i leczenie chorób otępiennych. Rekomendacje ekspertów Polskiego Towarzystwa Alzheimerowskiego. 2012, Medisfera, Otwock, p. 51–59.
- Jakimowicz- Klein B. Opieka nad Seniorem. Świat Książki, Warszawa, 2014.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT